

Bruxelles, 18.5.2016
COM(2016) 324 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Republicii Cehe pentru 2016

**și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Republicii
Cehe pentru 2016**

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Republicii Cehe pentru 2016

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Republicii Cehe pentru 2016

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 9 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene²,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European³,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului de politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii⁴, care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice din 2016. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 17-18 martie 2016. La data de 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă⁵, în care nu a identificat Republica Cehă ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.
- (2) Raportul de țară privind Republica Cehă pentru 2016⁶ a fost publicat la data de 26 februarie 2016. Acesta a evaluat progresele realizate de Republica Cehă în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² COM(2016) 324 final.

³ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 și P8_TA(2016)0060.

⁴ COM(2015) 690 final.

⁵ COM(2015) 691 final.

⁶ SWD(2016) 73 final.

Consiliu la data de 14 iulie 2015 și cele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

- (3) La data de 11 mai 2016, Republica Cehă și-a prezentat Programul de convergență pentru 2016, iar la data de 12 mai 2016, Programul național de reformă. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările specifice fiecărei țări relevante au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza această dispoziție în Orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică⁷.
- (5) În prezent, Republica Cehă face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În cadrul Programului său de convergență pentru 2016, guvernul își propune o ușoară deteriorare a soldului global, la -0,6 % din PIB în 2016, și apoi o stabilizare generală la -0,5 % din PIB în 2017. Se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu - un deficit structural de 1 % din PIB - va continua să fie îndeplinit pe durata perioadei acoperite de program. Conform Programului de convergență, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne la 41,1 % în 2016 și va scădea la 39,3 % în 2019. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Nu s-au oferit suficiente detalii privind măsurile necesare pentru a sprijini atingerea țintelor de deficit planificate pentru 2017 și anii următori. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, se preconizează că soldul structural va fi de -0,7 % în 2016 și de -0,9 % din PIB în 2017, peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Eventualele devieri viitoare vor fi evaluate în raport cu cerința de a menține soldul structural la nivelul obiectivului bugetar pe termen mediu. Pe baza evaluării sale a Programului de convergență și luând în considerare previziunile Comisiei din primăvara anului 2016, Consiliul consideră că este de așteptat ca Republica Cehă să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.
- (6) Pe termen lung, există riscuri la adresa sustenabilității bugetare medii pentru Republica Cehă. Acestea rezultă în principal din impactul estimat al cheltuielilor publice legate de îmbătrânirea populației, mai ales în domeniul asistenței medicale, dar și în ceea ce privește pensiile. Dacă măsurile recent adoptate sau planificate de modificare a sistemului de pensii sunt puse în aplicare, acest fapt ar duce la o deteriorare a finanțelor publice pe termen lung. În primul rând, în februarie 2016, guvernul ceh a adoptat o legislație care îi conferă competența de a ajusta mecanismul de indexare a pensiilor într-un mod mai flexibil. În al doilea rând, se află în curs de dezbateră propuneri de plafonare a vârstei legale de pensionare la 65 de ani și de instituire a unui mecanism de revizuire la intervale regulate a vârstei de pensionare. În prezent nu există planuri de creștere a vârstei legale de pensionare, care este scăzută. În domeniul asistenței medicale, creșterea proiectată a cheltuielilor pe termen lung este, de asemenea, un motiv de îngrijorare. Republica Cehă se confruntă

⁷

COM(2014) 494 final.

cu provocări în ceea ce privește îmbunătățirea guvernantei sistemului său de sănătate și a raportului cost-eficacitate al acestuia, deși o serie de măsuri se află în prezent în diverse stadii de punere în aplicare. Indicatorii arată un consum ridicat de bunuri și servicii și recurgerea într-o măsură relativ mare la serviciile medicale spitalicești, care sunt mai scumpe decât serviciile de asistență medicală ambulatorie. Datele medicale disponibile nu par a fi utilizate în mod eficace pentru a planifica și a raționaliza capacitățile de asistență medicală acordată pacienților internați. Sistemul de rambursare pentru serviciile medicale spitalicești este în curs de revizuire din cauza unor deficiențe diverse, cum ar fi eșantionul mic de spitale utilizat pentru calcularea ratelor de referință. Nu s-au explorat încă suficient opțiunile de consolidare a coordonării asistenței medicale ambulatorii, de îmbunătățire a rolului de supraveghere al practicienilor și de limitare a consumului inutil de servicii de asistență medicală ambulatorie.

(7) Cadrul fiscal din Republica Cehă este unul dintre cele mai slabe din UE. Un pachet de reforme care abordează principalele deficiențe din acest domeniu a fost aprobat de guvern în februarie 2015, dar nu a fost încă ratificat de către parlament. Pachetul vizează transpunerea Directivei 2011/85/UE a Consiliului privind cadrele bugetare în legislația națională. Reforma propusă prevede consolidarea limitelor de cheltuieli și corelarea directă a acestora cu obiectivul bugetar pe termen mediu. În cadrul reformei, guvernul va trebui să adopte un buget care să asigure sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice și se va institui un consiliu bugetar independent pentru a monitoriza finanțele publice și a spori transparența.

(8) În Republica Cehă, investițiile se situează sub media UE, calculată pe cap de locuitor, și sunt foarte concentrate în regiunea capitalei. Obstacole administrative și de reglementare continuă să afecteze eficiența mediului de afaceri și să acționeze ca o piedică în calea investițiilor. Există blocaje specifice în punerea în aplicare a proiectelor de infrastructură din sectorul transporturilor și al energiei. În plus, ritmul de absorbție a fondurilor UE în timpul perioadei de programare 2007-2013 a fost lent, în special din cauza procedurilor complexe, a deficiențelor din cadrul sistemelor de gestionare și control, a ineficienței în ceea ce privește procedurile de achiziții publice și a slabei capacități administrative a organismelor implicate în punerea în aplicare a proiectelor. În ceea ce privește infrastructura de transporturi, printre barierele administrative din calea investițiilor se numără procedurile îndelungate de acordare a autorizațiilor de utilizare a terenurilor și întârzierile cauzate de procedurile de formulare a plângerilor la Oficiul Antimonopol. În ceea ce privește eficiența energetică, programele publice privind reducerea intensității energetice au fost fragmentate și ineficiente din punctul de vedere al costurilor. Există indicii conform cărora economiile de energie nu se îmbunătățesc în conformitate cu planul național de acțiune privind eficiența energetică. În ceea ce privește serviciile, există unele dovezi cu privire la caracterul restrictiv al reglementărilor. Acest lucru este valabil în special pentru unele sectoare de servicii profesionale individuale, în cazul cărora obstacolele în calea accesului la profesie sau a exercitării acesteia par a fi mai mari decât media UE. Utilizarea scăzută a serviciilor publice online de calitate obstrucționează, de asemenea, mediul de afaceri și reflectă deficiențe în materie de ofertă. Serviciile de e-Guvernare nu exploatează pe deplin posibilitățile tehnologice pentru a îmbunătăți experiența de navigare a utilizatorului și gradul lor de sofisticare este printre cele mai scăzute din UE. Dovezile disponibile indică o incidență relativ ridicată a evaziunii fiscale în Republica Cehă. Rezolvarea acestei probleme, în special în ceea ce privește TVA-ul, este o prioritate pe agenda politică. Pe de altă parte, nu sunt prevăzute măsuri pentru a reduce costurile relativ ridicate aferente

achitării impozitelor sau pentru a simplifica sistemul fiscal. Serviciile de completare prealabilă a declarațiilor oferite de autoritățile fiscale sunt limitate. Contribuabilii utilizează în mică măsură sistemele de depunere electronică a declarațiilor de impunere, deși s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește TVA-ul. În plus, costurile de colectare a impozitelor sunt relativ ridicate, conform celor mai recente rapoarte internaționale. Cotizațiile sociale mari aflate în sarcina angajatorilor contribuie la un nivel global ridicat de impozitare a veniturilor salariale, iar diversificarea în alte domenii, cum ar fi impozitele pe proprietate, este limitată.

- (9) O serie de indicatori evidențiază deficiențe semnificative în administrația publică. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește adoptarea de măsuri legislative și nelegislative în cadrul Planului anticorupție din 2015. Legea privind registrul contractelor a fost aprobată de parlament în noiembrie 2015. Punerea în aplicare în timp util și dezvoltarea sa în continuare ar îmbunătăți transparența și raportul cost-eficacitate al licitațiilor publice. Totuși, unele dintre principalele acte de combatere a corupției, cum ar fi un amendament la Legea privind conflictul de interese și o nouă lege referitoare la finanțarea partidelor politice, sunt încă pendinte. Mai multe dintre măsurile adoptate sunt greu de aplicat și au un impact limitat, în timp ce o serie de măsuri planificate sunt în mod repetat reportate în viitorul plan de acțiune. În pofida unor eforturi de remediere a deficiențelor sistemului de achiziții publice din Republica Cehă, performanța acestuia poate fi îmbunătățită în continuare în ceea ce privește concurența și, prin urmare, raportul calitate-preț. Această situație este cauzată parțial de o lipsă de formare adecvată a practicienilor din domeniul achizițiilor publice și de faptul că nu se pune în mod suficient accentul pe criteriile de calitate în atribuirea contractelor de achiziții publice. Sectorul public se sprijină în foarte mare măsură pe proceduri neconcurențiale, cu o capacitate limitată de a atrage ofertanți, în timp ce achizițiile publice agregate sunt rareori utilizate. Cu toate acestea, se preconizează că punerea în aplicare a directivelor privind achizițiile publice, transpuse recent, referitoare la modernizarea procedurilor de achiziții publice va reprezenta o oportunitate de a introduce o abordare strategică și bazată pe dovezi a politicii de achiziții publice în ceea ce privește profesionalizarea, agregarea achizițiilor publice, acordarea unei atenții sporite criteriilor de calitate și integritatea practicienilor din domeniul achizițiilor publice.
- (10) În ultimii ani s-a înregistrat o creștere semnificativă a investițiilor în cercetare și dezvoltare, însă rezultatele rămân slabe și există preocupări cu privire la sustenabilitatea infrastructurii din sectorul cercetării și dezvoltării. Sistemul ceh de cercetare se află, în prezent, într-un proces de punere în aplicare a reformelor în materie de guvernare îndelung amânate, însă substanțiale, în special în ceea ce privește evaluarea și finanțarea. Actualul mecanism de finanțare este fragmentat, cu o coordonare insuficientă între organismele relevante și cu o repartizare neclară a responsabilităților și a priorităților. În prezent se elaborează un cadru de evaluare cuprinzător în domeniul cercetării și dezvoltării, care se referă și la finanțare, însă progresele sunt lente. S-au depus eforturi limitate pentru a întări legăturile dintre mediul academic și comunitatea de afaceri. Aceste legături sunt slăbite de un cadru de evaluare pentru instituțiile publice de cercetare care nu ține seama de nivelul de cooperare cu întreprinderile.
- (11) Reforma învățământului superior a fost adoptată de parlament în ianuarie 2016. Atractivitatea profesiei de cadru didactic rămâne o provocare, una dintre cauze fiind nivelul relativ scăzut de remunerare, iar în paralel corpul profesoral îmbătrânește. În prezent se elaborează un nou sistem de carieră pentru cadrele didactice și personalul

pedagogic care să sporească atractivitatea profesiei, însă punerea sa în aplicare a fost amânată. Rezultatele educaționale sunt, în general, bune, însă acestea sunt puternic influențate de mediul socioeconomic din care provin elevii. Rezultatele educaționale slabe ale grupurilor defavorizate, în special ale comunității rome, reprezintă un motiv clar de îngrijorare. Se estimează că o proporție foarte mare de copii romi părăsesc timpuriu școala. Mulți copii romi beneficiază de educație în afara școlilor obișnuite și, în consecință, se confruntă cu standarde de învățare mai scăzute decât restul copiilor. Oportunitățile de formare pentru cadrele didactice care să le ajute să rezolve această problemă sunt insuficient dezvoltate, un procent scăzut de profesori participând la activități de dezvoltare profesională legate de predarea pentru grupuri mixte și educația favorabilă incluziunii. Au fost luate și au început să fie puse în aplicare un număr semnificativ de măsuri legislative și administrative în direcția unei educații favorabile incluziunii. Se preconizează că acestea vor contribui la reducerea decalajului dintre copiii romi și ceilalți copii în ceea ce privește nivelul de instruire și rezultatele obținute. În martie 2016, parlamentul a adoptat amendamente la Legea învățământului, extinzând învățământul obligatoriu la ultimul an de învățământ preșcolar și garantând copiilor de vârstă mică dreptul la un loc la grădiniță. Cu toate acestea, inegalitățile din sistemul de educație reprezintă un obstacol în calea îmbunătățirii calității capitalului uman și, de asemenea, împiedică obținerea ulterioară, de-a lungul vieții, a unor rezultate bune pe piața forței de muncă.

- (12) Situația de pe piața forței de muncă din Republica Cehă s-a îmbunătățit, dar creșterea în continuare a ratei de ocupare va depinde de participarea în mai mare măsură a grupurilor subreprezentate. Printre acestea se numără femeile care au copii de vârstă mică, lucrătorii slab calificați și membrii comunității rome. Capacitățile de sensibilizare ale serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, împreună cu politici active, adecvate și bine direcționate în domeniul pieței forței de muncă și cu servicii individualizate, ar contribui la creșterea participării grupurilor vulnerabile. Participarea pe piața forței de muncă a femeilor care au copii de vârstă mică este împiedicată de o lipsă persistentă a serviciilor de îngrijire a copiilor care să fie accesibile ca preț și de calitate, în special pentru copiii în vârstă de până la trei ani, și de utilizarea limitată a dispozițiilor privind programul de lucru flexibil. În ultimii ani s-au luat unele măsuri pentru a rezolva problema lipsei acestor servicii, dar se pot depune eforturi mai substanțiale.
- (13) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Republicii Cehe, pe care a publicat-o în Raportul de țară pentru 2016. De asemenea, a evaluat Programul de convergență și Programul național de reformă, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Republicii Cehe în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Republica Cehă, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernarea economică globală a UE prin oferirea unei contribuții la nivelul UE în cadrul deciziilor naționale viitoare. Recomandările formulate în cadrul semestrului european se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos.
- (14) În lumina acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul de convergență și a emis un aviz⁸ conform căruia este de așteptat ca Republica Cehă să respecte Pactul de stabilitate și de creștere,

⁸

Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

RECOMANDĂ ca, în 2016 și în 2017, Republica Cehă să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să ia măsuri pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, având în vedere riscurile viitoare în domeniul asistenței medicale. Să adopte o legislație menită să consolideze cadrul bugetar.
2. Să reducă barierele administrative și de reglementare din calea investițiilor, în special în sectorul transporturilor și al energiei, și să sporească gradul de disponibilitate al serviciilor de e-Guvernare. Să adopte reformele anticorupție pendinte și să îmbunătățească practicile din domeniul achizițiilor publice.
3. Să consolideze guvernanta în cadrul sistemului de cercetare și dezvoltare și să faciliteze legăturile dintre mediul academic și întreprinderi. Să sporească gradul de atractivitate al profesiei de cadru didactic și să ia măsuri pentru a crește incluziunea copiilor defavorizați, inclusiv a romilor, în școlile și grădinițele obișnuite. Să înlătore obstacolele din calea unei participări sporite pe piața forței de muncă a grupurilor subreprezentate, în special a femeilor.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*